اخبار کوتاه

سرعت گرفتن ضرب آهنگ تلاش‌ها در حوزه دیجیتال فضای کسب و کار

وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات با بیان اینکه در دهه گذشته اتفاقات خوبی در حوزه دیجیتال فضای کسب و کار کشور افتاده است، اما با نقطه مطلوب فاصله داریم، بر سرعت گرفتن ضرب آهنگ تلاش‌ها در این حوزه تاکید کرد.

به گزارش پیام آشنا، سید ستار هاشمی- وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات- در دیدار با اعضای شورای مرکزی سازمان نظام صنفی کشور و هیات رییسه نصر تهران اعلام کرد: برای همکاری در رفع ناترازی های انرژی و افزایش بهره وری در فضای صنایع، معادن، نفت و سلامت با استفاده از «مدیریت هوشمند انرژی و فناوری اطلاعات» آمادگی داریم.

وی به فرصت ها و ظرفیت های گسترش فعالیت ها و همکاری ها در فضای بین الملل از جمله بازار کشورهای آسیای میانه اشاره کرد و خواستار طراحی «نقشه راه عملیاتی» برای حضور فعال و حداکثری در این کشورها شد.

وزیر ارتباطات به سفر اخیر خود به قزاقستان برای شرکت در اجلاس وزرای اسکاپ اشاره کرد و اظهار کرد که کشورهای آسیای میانه به همکاری و تعامل با جمهوری اسلامی ایران در حوزه‌های زیرساختی، استارتاپ ها، توسعه سامانه ها، سرویس ها و اقتصاد فضایی علاقه مند هستند. هاشمی خاطرنشان کرد که برای افزایش بهره وری و عایدی در حوزه ارتباطات و فناوری اطلاعات ضروری است از ظرفیت کشورهای منطقه استفاده و بازارهای جدید با کارکردهای متعدد ایجاد کنیم. براساس اعلام وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات، وی تصریح کرد که علاوه بر تمرکز بر استفاده حداکثری از ظرفیت کشورها و قدرت های اقتصادی نوظهور نظیر «بریکس»، تعامل با کشورهای عضو سازمان همکاری اقتصادی (اکو) و «اسکاپ» به عنوان یکی از پنج کمیسیون منطقه ای سازمان ملل متحد را افزایش خواهیم داد.

وی با بیان اینکه به حضور بخش خصوصی در حوزه ارتباطات و فناوری اطلاعات باور دارم، تصریح کرد: در سازمان ثبت اسناد و املاک کشور به بخش خصوصی اعتماد شد و امروز شاهد مشارکت شش یا هفت شرکت دانش بنیان در فعالیت های سازمان ثبت هستیم.

نرخ بهره بین بانکی کم شد

براساس آمار بانک مرکزی، نرخ بهره بین بانکی در پایان هفته سوم شهریور ماه با کاهش ۰.۰۳ درصدی به ۲۳.۶۸ درصد رسید.

به گزارش پیام آشنا، داده‌های بانک مرکزی از آخرین آمار نرخ سود بین بانکی در پایان هفته سوم شهریور ماه سال جاری، حاکی از کاهش ۰.۰۳ درصدی نرخ سود بین بانکی در چهارشنبه، ۲۱ شهریور ماه است. براساس آمارهای بانک مرکزی از نرخ بهره بین بانکی در هفته ابتدایی شهریور ماه، ۲۳.۷ درصد بود که در هفته دوم با افزایش ۰.۰۱ درصدی به ۲۳.۷۱ درصد رسید که بالاترین نرخ بهره بین بانکی از ابتدای سال جاری تا هفته دوم شهریور ماه بود. با این حال در پایان هفته گذشته ۲۱ شهریور ماه نرخ بهره بین بانکی با کاهش ۰.۰۳ درصدی به ۲۳.۶۸ درصد رسیده است.

۹ میلیون کنتور هوشمند نصب می‌شود

مدیرعامل توانیر اخیرا خبری را مبنی بر نصب ۹ میلیون کنتور هوشمند برق با اولویت پرمصرف‌ها اعلام کرد، موضوعی که می‌تواند تاثیرات متعددی در بهبود مدیریت مصرف انرژی و کاهش هزینه‌ها داشته باشد.

به گزارش پیام آشنا، در حال حاضر تعداد کنتورهای هوشمند نصب شده به ۴ میلیون و ۱۰۰ هزار مشترک رسیده و تقریبا بیش از ۱۰ درصد کنتورها هوشمند شدند و بیش از ۶۰ درصد مصرف برق کشور توسط کنتورهای هوشمند رصد و پایش می‌شود. درواقع کنتورهای هوشمند به مصرف‌کنندگان این امکان را می‌دهند که مصرف برق خود را به‌صورت لحظه‌ای رصد کنند. این آگاهی می‌تواند منجر به بهبود مدیریت مصرف و کاهش مصرف در ساعات اوج بار شود.

همچنین مصرف‌کنندگان پرمصرف با استفاده از کنتورهای هوشمند می‌توانند الگوی مصرف خود را بهینه کنند. با اطلاع از مصرف در ساعات مختلف، امکان جابجایی مصرف از ساعات اوج به ساعات کم‌بار فراهم می‌شود که می‌تواند به کاهش هزینه‌ها منجر شود. با کاهش مصرف در ساعات اوج بار، فشار کمتری به شبکه برق وارد می‌شود. این موضوع می‌تواند به جلوگیری از خاموشی‌ها و افزایش پایداری شبکه کمک کند. کنتورهای هوشمند می‌توانند برای تشویق مصرف‌کنندگان به صرفه‌جویی و استفاده بهینه از انرژی برق مورد استفاده قرار گیرند. این کنتورها قابلیت ارائه اطلاعات دقیق و شفاف را دارند که می‌تواند به انگیزش افراد برای کاهش مصرف غیرضروری منجر شود. علاوه‌بر این کاهش مصرف انرژی در سطح کلان، منجر به کاهش نیاز به تولید برق از منابع سوخت‌های فسیلی و در نتیجه کاهش انتشار گازهای گلخانه‌ای و سایر آلاینده‌های محیطی می‌شود. اطلاعات دقیق و لحظه‌ای کنتورهای هوشمند به دولت‌ها و شرکت‌های برق این امکان را می‌دهد که تحلیل‌های دقیق‌تری از الگوی مصرف به دست آورند و سیاست‌های بهتری برای مدیریت منابع و بهینه‌سازی تولید و توزیع انرژی اتخاذ کنند و همچنین با استفاده از کنتورهای هوشمند، شرکت‌های توزیع برق می‌توانند به سرعت مشکلات مربوط به مصرف برق، مانند نشت‌ها یا مصرف‌های غیرعادی، را شناسایی و رفع کنند.

خرید کنتورهای هوشمند از طریق سامانه‌های ساتبا و برق من برای هر یک از مشترکان امکان‌پذیر است و مشترک پول را به طور مستقیم به کنتورساز پرداخت می‌کند. با توجه به تنوع کنتور که بسته به نوع مصرف تعیین می‌شود، قیمت متفاوت است. به عنوان مثال هزینه هر کنتور تک فاز ریلی فهام ۲، حدود ۹۰۰ هزار تومان و هر کنتور ۳ فاز فهام یک، حدود ۵ میلیون و ۵۰۰ هزار تومان است.

برای تعویض کنتورهای قدیمی به هوشمند، در سال ۱۴۰۲، هزینه‌ای از مشترکان اخذ نمی‌شود و فقط متقاضی جدید انشعاب برق باید هزینه کنتور را پرداخت کند و امسال هم پیش‌بینی شده بیش از ۴۰۰۰ میلیارد تومان در حوزه هوشمندسازی مصرف و تعویض کنتورهای هوشمند هزینه شود.

از میان حدود ۳۲ میلیون مشترک خانگی، نزدیک به ۸۰۰ هزار مشترک بیش از ۵.۲ برابر الگو برق مصرف می‌کنند. مصارف آنان واقعاً نامتعارف است. در مناطقی مانند تهران، اصفهان، شیراز، مشهد الگوی مصرف برق ۳۰۰ کیلووات‌ساعت تخمین زده می‌شود و این در حالی است که ۸۰۰ هزار مشترک مذکور، ۹۰۰ هزار کیلووات‌ساعت و حتی بالاتر برق مصرف می‌کنند که به همین دلیل این مشترکان مجهز به کنتور هوشمند می‌شوند. در مجموع، نصب کنتورهای هوشمند می‌تواند به بهینه‌سازی مصرف انرژی، کاهش هزینه‌ها، افزایش پایداری شبکه و بهبود محیط زیست کمک شایانی کند و با توجه به آنکه در برنامه هفتم توسعه نیز به این مهم توجه شده لازم است تا نگاه جدی‌تری نسبت به اجرای آن وجود داشته باشد.

رئیس سازمان اداری و استخدامی کشور:

۷۲ هزار معلم جدید، مهر ۱۴۰۳ سر کلاس می‌روند

رئیس سازمان اداری و استخدامی کشور گفت: در سه سال گذشته مجوز استخدام ۱۵۴ هزار نفر در آموزش و پرورش را از طریق برگزاری آزمون مستقیم صادر شده که بالاترین تعداد آن جذب ۷۲ هزار نفر برای تکمیل کادر سال تحصیلی جدید است.

به گزارش پیام آشنا، میثم لطیفی میزان صدور مجوزهای جذب در وزارت آموزش و پرورش در سه سال گذشته را بی‌سابقه خواند و گفت: ما در سه سال گذشته مجموعاً مجوز استخدام ۱۵۴ هزار نفر در آموزش و پرورش را از طریق برگزاری آزمون مستقیم صادر کردیم که بالاترین تعداد آن، یعنی جذب ۷۲ هزار نفر برای تکمیل کادر سال تحصیلی جدید است. ضمناً مجوز به کارگیری ۶۰ هزار نفری بازنشستگان نیز با توجه مصوبه سران قوا نیز علاوه بر مجوز مذکور است.

وی با اشاره به برگزاری جلسات متعدد با آموزش و پرورش برای جلوگیری از به وجود آمدن کلاس‌های بدون معلم در سال تحصیلی جدید گفت: یکی از تدابیر این است که با مصوبه سران قوا از طریق امکان جابه‌جایی افراد در سهمیه، از ظرفیت آزمون استفاده حداکثری داشته باشیم و ظرفیت خالی در آموزش به وجود نیاید.

رئیس سازمان اداری و استخدامی کشور با اعلام اینکه با همین مصوبه به دنبال استفاده حداکثری از ظرفیت بازنشستگان هستیم، افزود: افزایش مبلغ حق‌التدریس شاغلان و بازنشستگان در آموزش و پرورش یک ابزار تشویقی برای استفاده بیشتر و بهتر از این ظرفیت و حمایت از معلمان عزیز است که این موضوع به نظر سازمان برنامه و بودجه بستگی دارد.

لطیفی با تاکید بر توانمندسازی دانشگاه فرهنگیان به عنوان محل آموزش نیروهای باکیفیت برای فعالیت در آموزش و پرورش، گفت: ظرفیت دانشگاه فرهنگیان و دانشگاه شهید رجایی با افزایش میزان جذب توسعه داده شده که در مجموع طی سه سال گذشته مجوز صادره معادل ۸۷ هزار و ۷۰۰ نفر است که البته برای حل نسبت عضو هیات علمی با دانشجویان، مجوز جذب ۸۰۰ نفر عضو هیات علمی نیز برای این دانشگاه صادر شده است.

وی در پایان با اشاره به امکان به‌کارگیری نیروهای خرید خدمات آموزشی بر اساس ظرفیتی که در قانون برنامه هفتم توسعه ایجاد شده است، گفت: تدابیر لازم با همکاری این سازمان و آموزش و پرورش اتخاذ شده و این سازمان آمادگی هر گونه همکاری لازم در این زمینه را دارد. با تدابیر اتخاذ شده سال جاری بدون مشکل تامین معلم خواهد بود.

یک مقام صنفی؛

قیمت گوشت مرغ کاهش می‌یابد

مدیرعامل اتحادیه مرغداران گوشتی کشور گفت: تا دو هفته آینده که مسافرت‌ها کاهش می‌یابد نرخ گوشت مرغ هم پایین خواهد آمد.

به گزارش پیام آشنا به نقل از مهر، نرخ گوشت مرغ در دو هفته اخیر روند افزایشی داشت به طوری که در ۵ ماهه نخست سال قیمت این محصول پروتئینی بین ۷۸ تا ۸۸ هزار تومان در هر کیلو متغیر بود؛ اما در دو هفته اخیر این عدد به ۹۵ هزار تومان رسیده است.

علی ابراهیمی، مدیرعامل اتحادیه مرغداران گوشتی کشور در پاسخ به این پرسش که آیا قیمت مصوب گوشت مرغ تغییر کرده است به مهر گفت: تقریباً دو سال است که برای مرغ قیمت مصوب تعیین نمی‌شود و علاقه‌ای هم به این موضوع نداریم. قیمت مصوب و دستوری قابلیت اجرایی نداشته و با مؤلفه‌های اقتصادی منافات دارد.

وی افزود: ۵ اسفند سال گذشته طی مکاتبه‌ای که اتحادیه با محمدعلی نیکبخت، وزیر وقت جهاد کشاورزی داشت خواهان پیگیری نرخ مرغ شد زیرا تولیدکنندگان در حال زیان بودند.

وی ادامه داد: قیمت تمام شده مرغ زنده با نرخ جوجه یک روزه ۳۰ هزار تومانی و سویا ۲۲ هزار تومانی مبلغ ۵۰ تا ۶۰ هزار تومان بود. وزیر اسبق در ابلاغیه برای شرکت پشتیبانی امور دام داشت، از این مجموعه خواست تا گوشت‌های مرغ مازاد در سطح بازار را با قیمت ۵۸ هزار تومان جمع‌آوری کند که این شرکت نتوانست آن را عملیاتی نماید. از یک سو هم واردات انجام شده بود که تاریخ مصرف آن نزدیک بود.

وی تصریح کرد: امسال با تدابیری که اندیشیده شد گوشت مرغ مازاد صادر شد؛ البته حجم زیادی نبود. بنابراین تاکید داریم که قیمت باید در بازار و با توجه به عرضه و تقاضا مشخص شود.

مدیرعامل اتحادیه مرغداران گوشتی با بیان اینکه طی ۴ ماه متوالی از اردیبهشت تا مرداد ماه قیمت مرغ زنده بین ۵۰ تا ۵۳ تومان متغیر بود، اظهار کرد: در حال حاضر بیشتر صادرات به عراق است که خودش نیز جز تولیدکنندگان مرغ در منطقه محسوب می‌شود.

ابراهیمی درباره چرایی افزایش قیمت گوشت مرغ در شهریور ماه، عنوان کرد: گوشت تولیدی شهریور ماه مربوط به جوجه‌ریزی تیر و اواخر خرداد ماه بوده که به دلیل گرمای هوا میزان جوجه‌ریزی در استان‌های جنوبی کاهشی و در مرکز، تراکم تولید پایین آمده بود. ضمن اینکه وزن‌گیری هم کم شده و مرغ‌ها سبک تر هستند. وی افزود: از سوی دیگر به دلیل پایان تعطیلات تابستانی و افزایش مسافرت‌ها، مصرف مرغ در کشور شهریور ماه روند صعودی دارد. مردم هم عادت به تازه‌خوری دارند و مرغ منجمد تقاضای کمی دارد؛ از این رو مصرف در این ماه افزایش یافت.

این مسئول صنفی اظهار کرد: تا دو هفته آینده که مسافرت‌ها روند کاهشی خواهد داشت قیمت گوشت مرغ هم پایین می‌آید.

وی با اشاره به نوسان تقاضا در این ماه اضافه کرد: در حالی که ۱۷ شهریور عنوان شد میزان گوشت مرغ در میدان بهمن کم آمده است اما چند روز بعد در ۲۰ شهریور ۲۰۰ تن اضافه آمد.

مدیرعامل اتحادیه مرغداران گوشتی کشور با بیان اینکه صادرات مرغ برای تنظیم بازار داخلی و جلوگیری از افزایش قیمت‌ها متوقف شده است، عنوان کرد: در حال حاضر قیمت روز مرغ زنده در بازار به ۶۳ تا ۶۴ هزار تومان رسیده و قیمت تمام شده در شرایط فعلی در حدود ۶۵ هزار تومان است.

ابراهیمی یادآور شد: خوشبختانه در تأمین نهاده‌های دامی مشکلی وجود ندارد و در نیمه دوم با کاهش دما تولید این محصول پروتئینی در کشور روند افزایشی خواهد داشت.

مدیرعامل اتحادیه مرغداران گوشتی کشور در پایان اظهار کرد: دولت و تشکل‌ها اجازه نمی‌دهند در تأمین بازار ذرت، جوجه و سویا مشکلی به وجود آید.

آب منطقه ای البرز خبر داد

هوشمند سازی پایش آب رودخانه های کرج و طالقان

مدیر دفتر کیفیت محیط زیست و منابع آب و دبیر کمیته بحران شرکت آب منطقه ای استان البرز با اشاره به اهمیت حیاتی ۲ رودخانه کرج و طالقان اعلام کرد: سیستم پایش کیفیت آب این ۲ رودخانه هوشمند سازی شد.

به گزارش پیام آشنا، شهرام کرمی افزود: بر اساس وظایف محوله شرکت آب منطقه ای البرز باید نمونه برداری و پایش لحظه ای آب ۲ رودخانه کرج و طالقان را با استفاده از آزمایشگاهها و ایستگاه های پایش برخط با جدیت دنبال کند.

وی ادامه داد: تاکنون چهار ایستگاه هوشمند و برخط در رودخانه کرج و یک ایستگاه در رودخانه شاهرود راه اندازی شده که به صورت لحظه ای کیفیت آب این رودخانه ها را رصد و به شبکه کارشناسی اطلاع رسانی می کنند.

کرمی گفت: این ایستگاهها وضعیت آب رودخانه ها را براساس شاخص ها آنالیز و رصد می کنند.

مدیر دفتر کیفیت محیط زیست و منابع آب و دبیر کمیته بحران شرکت آب منطقه ای استان البرز تاکید کرد: فعال سازی این ایستگاهها افزون بر اهمیت سلامت مردم در حفاظت از گونه های آبزی مانند ماهیان نیز تاثیر گذار است.

وی تاکید کرد: پایش این رودخانه ها با استفاده از فناوری روز دنیا انجام می شود تا بتوان از آلودگی های زیست محیطی در منابع آبی جلوگیری کرد.

کرمی گفت : افزون بر پایش رودخانه ها، رصد وضعیت منابع آب زیر زمینی نیز با استفاده از فناوری در البرز انجام می شود؛ منشا یابی آلودگی نیترات در منابع آب زیر زمینی با روش های ایزو توپی برای اولین بار در کشور در البرز انجام دادیم.

وی اظهار کرد: در زمینه شناسایی آلاینده های نوظهور برای اولین بار در کشور اقدامات ویژه در سد طالقان انجام دادیم و میکروپلاستیک ها و رسوبات سد را بررسی و نتایج آن برای مطالعه کارشناسی ارائه شد.

کرمی اظهار کرد: برای اولین بار در کشور گشت های پایش کیفی تخصصی رودخانه ها در استان البرز راه اندازی شد که وظیفه شناسایی منابع آلاینده رودخانه ها را برعهده دارند.

وی با بیان اینکه برخی ویلاها و مجتمع های تفریحی در حاشیه ۲ رودخانه های کرج و طالقان به دلیل استفاده از سوخت نفتی از عوامل آلایندگی آب این رودخانه ها شناخته شده اند، گفت : در این زمینه پایش های منابع آبی استان تشدید شده است.

رئیس سازمان تات:

۳۰ درصد از محصولات کشاورزی در ایران ضایع می‌شود

رئیس سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی (تات) با اشاره به اینکه سالیانه بین ۲۵ تا ۳۰ درصد از محصولات کشاورزی در ایران در طول زنجیره تولید و توزیع از بین می‌رود، گفت: اتلاف ۳۰ میلیون تن محصولات کشاورزی در ایران نیاز به فناوری و داده‌کاوی برای کاهش ضایعات دارد.

به گزارش پیام آشنا، «سید مجتبی خیام‌نکویی» با اشاره به آمارهای فائو که این میزان اتلاف را معادل غذای ۹ میلیون نفر عنوان کرده است، افزود: به کمک فناوری‌های جدید و تحلیل داده‌ها، می‌توان ضمن بهینه‌سازی فرآیند تولید و توزیع، ضایعات غذایی را نیز به طرز چشم‌گیری کاهش داد.

رئیس سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی گفت: اگر کشور بتواند ضایعات محصولات کشاورزی را به نصف کاهش دهد، حدود ۲۴ میلیون تن به محصولات کشاورزی و غذایی کشور اضافه می‌شود.

وی با تاکید بر سختی کار در تولید محصولات کشاورزی به‌ویژه گندم، تصریح کرد: ۴۰ درصد تامین کالری روزانه جامعه با گندم انجام می‌شود و نقش این محصول در شرایط جهانی کنونی به عنوان سپری سیاسی، اهمیت بیشتری یافته است.

خیام نکویی گفت: برای کاهش این ضایعات قابل توجه، تغییر در فرهنگ مصرف امری ضروری است که می‌تواند از طریق همکاری با رسانه‌ها و به‌ویژه صدا و سیما محقق شود.

وی افزود: صدا و سیما و رسانه‌ها می‌توانند در ترویج مصرف غذاهای سالم نظیر نان کامل و آگاه‌سازی در مورد ظرفیت‌های طبیعی کشور نقش بسزایی ایفا کنند.

این مقام مسئول با اشاره به چالش‌های موجود در بخش ضایعات حوزه کشاورزی، بر ضرورت متمرکز شدن ایده‌ها بر روی این چالش‌ها تاکید کرد و گفت: با یک رویکرد قوی و برنامه‌ریزی دقیق می‌توانیم به راه‌حل‌های مناسب برای کاهش ضایعات و بهبود کیفیت محصولات کشاورزی دست یابیم.

خیام نکویی گفت: در این راستا، مسئولان دولتی نیز بر لزوم سرمایه‌گذاری در حوزه فناوری و مکانیزاسیون تاکید دارند، زیرا سرمایه‌گذاری و رسوخ دانش در این حوزه مهم می‌تواند از بروز خسارت جلوگیری کرده و در افزایش بازده تولید نقش‌آفرینی کند.

یادداشت

رازهای بازی در زنجیره‌های جهانی (بخش آخر)

سناریوی دوم) کاهش تولید نفت ایران: ایران تصمیم می‌گیرد تولید نفت خود را کاهش دهد. این تصمیم ممکن است به دلیل مشکلات اقتصادی داخلی، توافقات بین‌المللی یا فشارهای سیاسی باشد. ایران با هدف افزایش قیمت‌های جهانی نفت و تقویت موقعیت اقتصادی به کاهش تولید نفت می‌پردازد که در کوتاه‌مدت سبب افزایش قیمت جهانی نفت و در نتیجه درآمد بیشتر می‌شود. همچنین ممکن است با کاهش تولید و سهم بازار، به مشکلات اقتصادی و کاهش توان رقابتی در بلندمدت دچار شود. سایر کشورهای تولیدکننده با افزایش تولید سعی در پر کردن خلأ ایجادشده دارند تا بتوانند از افزایش قیمت‌ها بهره لازم را ببرند و سهم بازار خود را حفظ کنند. این تصمیم در بلندمدت ممکن است این کشورها را با نوسانات قیمت و فشارهای رقابتی مواجه کند. در این بین، کشورهای مصرف‌کننده به دنبال منابع جایگزین یا کاهش مصرف هستند تا بتوانند وابستگی به نفت را کاهش داده و هزینه‌های انرژی را مدیریت کنند. این امر علاوه بر افزایش هزینه‌ها و فشار بر اقتصاد در کوتاه‌مدت، فشار بر توسعه منابع انرژی جایگزین و تجدیدپذیر را در بلندمدت به دنبال خواهد داشت.

سناریوی سوم) عدم‌تغییر در تولید نفت ایران: ایران تصمیم می‌گیرد تولید نفت خود را در سطح فعلی نگه دارد. این وضعیت نشان‌دهنده ثبات در سیاست‌های تولیدی ایران و عدم‌تغییر در استراتژی‌های اقتصادی است. ایران با حفظ سطح تولید به دنبال حفظ ثبات درآمد و کاهش نوسانات است و با این تصمیم ممکن است نتواند در بلندمدت از فرصت‌های استراتژیک برای بهبود موقعیت خود در بازار جهانی بهره‌برداری کند. در مقابل، کشورهای تولیدکننده دیگر به استراتژی‌های موجود و تنظیم براساس وضعیت بازار می‌پردازند. با این استراتژی، ثبات در بازار و درآمد در کوتاه‌مدت و عدم‌تغییر در تولید ایران به معنای کاهش فشار برای تغییر استراتژی‌ها در بلندمدت دور از انتظار نیست. در این شرایط بهترین استراتژی برای کشورهای مصرف‌کننده، ادامه خرید نفت با قیمت‌های فعلی است. از این رو می‌توانند در کوتاه‌مدت از ثبات قیمت‌ها و کاهش نوسانات بهره ببرند، ولی همین امر در بلندمدت سبب کم‌توجهی به توسعه منابع انرژی جایگزین می‌شود.

در هریک از این سناریوها پرواضح است که تصمیمات استراتژیک ایران در زمینه تولید نفت، تاثیرات گسترده‌ای بر بازار جهانی، رفتار دیگر بازیگران و استراتژی‌های اقتصادی آنها دارد. انتخاب استراتژی مناسب برای ایران به اهداف اقتصادی و ژئوپلیتیک آن کشور و واکنش‌های پیش‌بینی‌شده از سوی دیگر بازیگران بستگی دارد.

با این حال، نقش ایران در زنجیره تامین جهانی انرژی با چالش‌های متعددی همراه است. یکی از این چالش‌ها، تحریم‌های بین‌المللی است که به‌طور قابل توجهی توانایی ایران را در صادرات نفت و گاز محدود کرده است. تحریم‌ها به نوعی قوانین جدید بازی هستند. ایران نمی‌تواند به‌سادگی مانند گذشته نفت خود را به بازارهای جهانی عرضه کند. این تحریم‌ها نه‌تنها تاثیرات اقتصادی بر ایران داشته‌اند، بلکه باعث شده‌اند کشور در موقعیت استراتژیک دشواری قرار بگیرد. در این شرایط، ایران باید تصمیمات استراتژیک بگیرد تا بتواند هم منافع داخلی را حفظ کند و هم تاثیرات خارجی را به حداقل برساند. برای مثال، ایران می‌تواند به دنبال بازارهای جدید در آسیا باشد یا تلاش کند با کشورهای غیرتحریم‌شده همکاری کند یا به سمت صنایع پایین‌دستی و پتروشیمی حرکت کند. این تصمیمات استراتژیک، نمونه‌هایی از چگونگی استفاده از نظریه بازی‌ها در تحلیل نقش ایران در زنجیره تامین جهانی هستند.

البته تغییر استراتژی‌ها نیازمند بازی پیچیده‌ای از تصمیم‌گیری است که در آن هر حرکت می‌تواند تاثیرات بزرگی بر اقتصاد داخلی و تعاملات بین‌المللی داشته باشد. در شرایط تحریم، ایران به‌عنوان یکی از بازیگران اصلی در بازار نفت، با چند چالش و فرصت استراتژیک مواجه است. اولین و مهم‌ترین آن، بازی تحریم‌کنندگان و تحریم شوندگان است. در این بازی، تحریم‌کنندگان سعی می‌کنند با اعمال فشار اقتصادی، ایران را به تغییر سیاست‌هایش وادار کنند. ایران در مقابل باید تصمیم بگیرد که چگونه با این فشارها مقابله کرده و استراتژی‌های مناسبی برای کاهش اثرات تحریم‌ها اتخاذ کند؛ به‌عنوان مثال، با فروش نفت به کشورهایی که تحت تاثیر تحریم‌ها قرار نمی‌گیرند. در حال حاضر ایران به‌شدت به سمت توسعه صنایع پتروشیمی حرکت کرده است. صنایع پتروشیمی به ایران امکان می‌دهند تا به جای فروش نفت خام، محصولات با ارزش افزوده بیشتری را به بازارهای جهانی عرضه کند.

این استراتژی، به نوعی تغییر در قوانین بازی است. به جای تکیه بر نفت خام، ایران از زنجیره تامین پیچیده‌تری استفاده می‌کند که شامل تولید محصولات شیمیایی، پلاستیک‌ها و دیگر محصولات پتروشیمی می‌شود. در این بازی جدید، ایران به دنبال تقویت روابط تجاری خود با کشورهای آسیایی و اروپایی است تا بتواند از تحریم‌ها عبور کرده و محصولات پتروشیمی خود را به بازارهای بین‌المللی عرضه کند. این استراتژی به ایران کمک می‌کند تا نقش خود را در زنجیره تامین جهانی حفظ کند؛ حتی اگر نتواند به‌طور مستقیم نفت خام خود را به بازارهای بزرگ ارسال کند. دومین چالش، همکاری یا رقابت با سایر کشورهاست. ایران می‌تواند در شرایط تحریم با برخی کشورها همکاری کند یا در رقابت با آنها قرار بگیرد. نظریه بازی‌ها می‌تواند به تحلیل این تعاملات کمک کند.

به‌عنوان مثال، ایران ممکن است با کشورهایی مانند چین و هند همکاری کند تا نفت خود را به آنها بفروشد، در حالی که ممکن است با سایر تولیدکنندگان نفت در منطقه رقابت کند. چالش سوم، استراتژی‌های متنوع صادرات و مبادله است. در اینجا، ایران می‌تواند با استفاده از استراتژی‌های مختلف مانند قراردادهای تهاتری، تغییر مسیر صادرات و استفاده از واسطه‌ها برای دور زدن تحریم‌ها، جایگاه خود را در بازار نفت حفظ کند. هریک از این استراتژی‌ها به پاسخ دیگر کشورها و شرکت‌ها بستگی دارد که این پاسخ‌ها را می‌توان با استفاده از نظریه بازی‌ها مدل‌سازی و تحلیل کرد. در نهایت بازی‌های تکرارشونده به‌عنوان آخرین چالش و فرصت استراتژیک مطرح خواهند شد. در صنعت نفت، بسیاری از بازی‌ها تکرارشونده هستند؛ به این معنا که تعاملات بین ایران و دیگر کشورها بارها تکرار می‌شوند. نظریه بازی‌ها به بررسی چگونگی تاثیر تصمیمات حال حاضر بر تعاملات آینده می‌پردازد. مثلا ایران ممکن است تصمیم بگیرد که در کوتاه‌مدت نفت خود را با تخفیف زیاد بفروشد تا مشتریان جدید جذب کند، اما این تصمیم می‌تواند بر استراتژی‌های بلندمدت ایران و روابط با سایر بازیگران تاثیر بگذارد.

دکتر نرگس خانلرزاده
استادیار مهندسی صنایع و سیستم‌های دانشگاه صنعتی کرمانشاه
Alborz.payam@gmail.com